

Религия, образование, общество

научно-приложна конференция,
организирана от екип от учени
от Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей,
Българска академия на науките

Програма

Петък, 17 октомври 2025 г.

8:30 – 9:15 Регистрация на участниците
9:15 – 9:30 Обръщение на директора на Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей (ИЕФЕМ – БАН) доц. Мила Маева
Встъпление от името на организаторите

Панел 1

Модератор: доц. д-р Евгения Троева, ИЕФЕМ – БАН

9:30 – 9:45 **Доц. д-р Петър Николов**, заместник министър на образованието и науката –
Необходимостта от въвеждането на предмет „Добродетели и религия“ в българското училище

9:45 – 10:00 **Д-р Костадин Костадинов, Ангел Янчев**, Народно събрание – Практически аспекти на обучението по „Религия и етика“ в българските училища

10:00 – 10:15 **Акад. Николай Денков, д.х.н.**, СУ „Св. Климент Охридски“ и Народно събрание – Добродетели, религия, ценности и етика

10:15 – 10:30 **Доц. д-р Мартин Осиковски**, НБУ, СУ „Св. Климент Охридски“ – Липсата на разбиране за „етос“ като основна причина за упадък на средното образование в България

10:30 – 11:00 **Дискусия**

11:00 – 11:30 – кафе пауза

Панел 2

Модератор: гл. ас. д-р Димитър Атанасов, ИЕФЕМ – БАН

- 11:30 – 11:45 **Проф. д.ф.н. Георги Каприев**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Европейска култура, религиозна образованост и нравственост
- 11:45 – 12:00 **Доц. д-р Атанас Славов**, СУ „Св. Климент Охридски“ и Народно събрание – Свободата на религията vs. задължителното изучаване на религия: конституционната перспектива
- 12:00 – 12:15 **Елисавета Белобрадова**, Народно събрание – За добродетелите и отговорността на обществото и институциите
- 12:15 – 12:30 **Гл. ас. д-р Венцислав Божинов**, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Присъствието на религиозни теми в действащите учебни програми по общообразователна подготовка в България
- 12:30 – 13:00 **Дискусия**
- 13:00 – 14:15 – обедна пауза

Панел 3

Модератор: проф. Георги Каприев, СУ „Св. Климент Охридски“

- 14:15 – 14:30 **Проф. д.и.н. Милена Беновска**, ИЕФЕМ – БАН, НБУ, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – „Религия и морал“? Клерикализация на образованието в България по примера на Руската православна църква
- 14:30 – 14:45 **Ирина Манушева**, неправителствен сектор – Задължителният предмет „Добродетели и религии“ в образователен контекст
- 14:45 – 15:00 **Гл. ас. д-р Мила Минева**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Прогресивно образование – мисия невъзможна?
- 15:00 – 15:15 **Доц. д-р Светослав Риболов**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Темата за сътворението на света в българската богословска мисъл на XX в.
- 15:15 – 15:45 **Дискусия**
- 15:45 – 16:15 – кафе пауза

Панел 4

Модератори: проф. Милена Беновска, ИЕФЕМ – БАН, ЮЗУ, НБУ

- 16:15 – 16:30 **Доц. д-р Виолета Коцева**, СУ „Св. Климент Охридски“ – За употребите на религията или за смесената вяра: локани, социални и символни аспекти
- 16:30 – 16:45 **Мая Димитрова**, Българска национална телевизия – Case study: „Съюз на православните журналисти“ и използването на религията като пропаганден инструмент
- 16:45 – 17:00 **Ставрофорен свещеноиконом Любомир Казашки**, преподавател – Учебният предмет Религия – християнство – православие: добра практика при добра воля и добри действия и взаимодействия. Опит и перспектива
- 17:00 – 17:15 **Гл. ас. д-р Емилия Славова**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Приобщаване или изключване чрез предмета „Добродетели и религии“
- 17:15 – 17:30 **Доц. д-р Борислава Петкова**, ПУ „Паисий Хилендарски“ – Преподаване на религии в академична среда: дисциплината „История и антропология на религиите“ в Пловдивския университет
- 17:30 – 18:30 **Заключителна дискусия за деня**

Събота, 18 октомври 2025 г.

Панел 1

Модератор: гл. ас. д-р Димитър Атанасов, ИЕФЕМ – БАН

- 9:30 – 9:45 **Проф. д-р Елена Благоева**, Нов български университет – Когато мненията са противоречиви – как определяме приоритетите?
- 9:45 – 10:00 **Доц. д-р Анна Алексиева**, Институт за литература – БАН – Религиозен ли е Ботев? Спорове и политически употреби на вижданията му
- 10:00 – 10:15 **Проф. д-р Иван Колев**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Етика и религия, или за облагородяването на нравите
- 10:15 – 10:30 **Гл. ас. д-р Зорница Петрова**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Плурализмът, който (не) се преподава
- 10:30 – 11:00 **Дискусия**
- 11:00 – 11:30 – кафе пауза

Панел 2

Модератор: доц. д-р Анна Алексиева, Институт за литература – БАН

- 11:30 – 11:45 **Ас. д-р Климент Христов**, ПУ „Паисий Хилендарски“ – Подкрепя и съпротива за предмет Религия в българското училище според проучванията на общественото мнение в страната
- 11:45 – 12:00 **Ас. д-р Слава Янакиева**, Нов български университет – Идеологическите капани на някои от учебниците по Религия, предлагани от Българската патриаршия
- 12:00 – 12:15 **Проф. д-р Ана Лулева**, ИЕФЕМ – БАН – От атеизъм към религиозен национализъм
- 12:15 – 12:30 **Манол Пейков**, Народно събрание – Планираното обучение по религия и добродетели на фона на крещящата нужда от знание, служещо за изграждане на критическо мислене и гражданска култура у нас
- 12:30 – 13:00 **Дискусия**
- 13:00 – 14:15 – обедна пауза

Панел 3

Модератор: проф. Жоржета Назърска, УниБИТ

- 14:15 – 14:30 **Д-р Десислава Панайотова**, Културно-просветен отдел при Св. Синод на Българската православна църква-Българска Патриаршия – Обучението по добродетели и религии – инструмент за ценностно възраждане и социално единение на българското общество
- 14:30 – 14:45 **Емилиян Позгончев**, ЕПЦ „Св. Георги Победоносец“ – София – Значението на възпитанието в добродетелите за демократичните общества
- 14:45 – 15:00 **Проф. д.ф.н. Калин Янакиев**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Как трябва да се изучава религия в училище (при неумната политизация на казуса)

- 15:00 – 15:15 **Гл. ас. д-р Димитър Атанасов**, ИЕФЕМ – БАН – Философията на Средните векове някога и килийната образованост днес: една дилема относно начина, по който изграждаме функционална грамотност у обучаваните
- 15:15 – 15:45 **Дискусия**
- 15:45 – 16:15 – кафе пауза

Панел 4

Модератор: гл. ас. д-р Анелия Манова, ИЕФЕМ – БАН

- 16:15 – 16:30 **Гл. ас. д-р Невена Димитрова**, ИЕФЕМ – БАН – „Захвърлени“ в културата: ролята на християнството в ранното възпитание през призмата на Хайдегеровата екзистенциална онтология
- 16:30 – 16:45 **Лилия Костова**, преподавателка – Моят опит за представяне на християнските ценности при преподаването на немски език
- 16:45 – 17:00 **Проф. д-р Жоржета Назърска**, УниБИТ – Неконфесионалното обучение по религия в България: актуални възможности и предизвикателства
- 17:00 – 17:15 **Щелян Димов**, Aristotle University of Thessaloniki, hristianstvo.bg – Доказателства за успехи и провали на образованието по религии и етика у нас и в чужбина
- 17:15 – 18:15 **Заклучителна дискусия за деня**

Неделя, 19 октомври 2025 г.

Панел 1

Модератор: доц. д-р Евгения Троева, ИЕФЕМ – БАН

- 9:30 – 9:45 **Проф. д.н. Нина Герджикова**, ПУ „Паисий Хилендарски“ – Религиозното образование – предизвикателствата в контекста на трансформативното гражданско образование
- 9:45 – 10:00 **Проф. д.п.н. Сийка Чавдарова-Костова**, СУ „Св. Климент Охридски“ – Добродетелите в компетентностния компонент „отношения/нагласи“ в учебните програми по Религия (християнство – православие), Религия (ислям) и Религия – (неконфесионално обучение)
- 10:00 – 10:15 **Гл. ас. д-р Зорница Драганова**, Институт по философия и социология – БАН – Светското образование и етиката на културата: преосмисляне на моралното възпитание чрез многообразие и хуманитарно образование
- 10:15 – 10:30 **Мартин Паралиев**, инженер – Антагонизъм или допълване?
- 10:30 – 11:00 **Дискусия**
- 11:00 – 11:30 – кафе пауза

Панел 2

Модератор: доц. Николай Вуков, ИЕФЕМ – БАН

- 11:30 – 11:45 **Д-р Кристиан Ангелов** – Религиозното образование – ключов компонент за изграждане на информирани личности, които разбират, ценят и критично осмислят участието си в религиозното, културно и светогледно многообразие на съвременното глобално общество
- 11:45 – 12:00 **Валентин Велчев**, фондация „Нашият дом и България“ и радио „Зорана“ – Еволюция или сътворение: какво показват последните научни открития?
- 12:00 – 12:15 **Гл. ас. д-р Анелия Манова**, ИЕФЕМ – БАН – Хибридни религиозни идентичности и невъзможността за фиксиран наратив: уроци от съвременната духовност
- 12:15 – 12:30 **Д-р Жения Лазарова**, психолог – Социално-емоционалните компетентности като основа за лично и обществено благосъстояние
- 12:30 – 13:00 **Дискусия**
- 13:00 – 14:15 – обедна пауза

Панел 3

Модератор: гл. ас. д-р Анелия Манова, ИЕФЕМ – БАН

- 14:15 – 14:30 **Станислав Косаков**, Обществена академия за образование, наука и култура – Ролята на православното религиозно образование в епохата на изкуствения интелект
- 14:30 – 14:45 **Гл. ас. д-р Стефан Петров**, СУ „Св. Климент Охридски“ – „Какво зная за Бог и смисъла на живота?“ (Л. Витгенщайн)
- 14:45 – 15:00 **Радослав Смаилов**, Тракийски Университет – Наративите на жертвата и спасението: библейските топоси и тяхното отражение върху съвременното образование по добродетели и религии
- 15:00 – 15:15 **Гл. ас. д-р Лина Георгиева**, Институт по философия и социология – БАН – Геймификация и критическо мислене: разграничаване на религиозно съдържание от пропагандни послания
- 15:15 – 16:45 **Дискусия**
- 16:45 – 16:15 – кафе пауза

Панел 4

Модератор: гл. ас. д-р Димитър Атанасов, ИЕФЕМ – БАН

- 16:15 – 16:30 **Доц. д-р Галя Йорданова**, ШУ „Епископ Константин Преславски“ – Етически измерения на семейната среда и институционалната подкрепа в изграждането на добродетели у личността
- 16:30 – 16:45 **Гл. ас. д-р Георги Няголов**, Нов български университет – Накъде отива българското образование?
- 16:45 – 17:00 **Гл. ас. д-р Илонка Стоянова**, ШУ „Епископ Константин Преславски“ – Потенциалът на религиозното и ценностното образование за развиването на ключови компетентности
- 17:00 – 17:15 **Доц. д-р Николай Вуков**, ИЕФЕМ – БАН – Разомагьосване и преомагьосване на света: посткомунистически подстъпи към пострелигиозното и постсекуларното
- 17:15 – 18:30 **Обобщаваща дискусия**

ПОКАНА

към участниците на конференцията
„Религия, образование, общество“

Уважаеми дами и господа,

Каним всички желаещи да разгледат експозицията **„Звездното небе – митология и наука“** на Националния етнографски музей. Посветена е на традиционни и научни представи за небето, небесните тела и явления. Можете да го сторите в паузите за освежаване и кафе по време на конференцията.

Изложбата е сътворена със смесено финансиране. Сред важните съдържания, които са показани убедително в нея, е фактът, че научното изследване днес вписва по безконфликтен начин усилия както по посока на народните култури от миналото, така и на модерното общество и съвременето, разказвайки ги заедно.

През трите конферентни дни специално за нашите участници пътешествието сред идеите за звездното небе е бесплатно!

От Организационния комитет на събитието
и екипа на Националния етнографски музей